

Họ và tên học sinh:.....; Số báo danh: .....

Mã đề: 101

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Nhà mẹ Lê là một gia đình một người mẹ với mười một người con. Bác Lê là một người đàn bà nhà quê chắc chắn và thấp bé, da mặt và chân tay răn reo như một quả trám khô. Khi bác mới đến phố, ai ai cũng chú ý đến đám con của bác: mười một đứa, mà đứa nhón mới có mười bảy tuổi! Đứa bé nhất hãy còn bé trên tay.

Mẹ con bác ta ở một căn nhà cuối phố, cái nhà cũng lụp xụp như những căn nhà khác. Chờng ấy người chen chúc trong một khoảng rộng độ bằng hai chiếc chiếu, có mỗi một chiếc giường nan đã gãy nát. Mùa rét thì giải ổ rom đầy nhà, mẹ con cùng nằm ngủ trên đó, trông như một cái ổ chó, chó mẹ và chó con lúc nhúc. Đối với những người nghèo như bác, một chỗ ở như thế cũng tươm tất lắm rồi. Nhưng còn cách kiếm ăn? Bác Lê chặt vật, khó khăn suốt ngày cũng không đủ nuôi chờng ấy đứa con. Từ buổi sáng tinh sương, mùa nực cũng như mùa rét, bác ta đã phải trở dậy để đi làm mướn cho những người có ruộng trong làng. Những ngày có người mướn ấy, tuy bác phải làm vất vả, nhưng chắc chắn buổi tối được mấy bát gạo và mấy đồng xu về nuôi lũ con đói đợi ở nhà. Đó là những ngày sung sướng. Nhưng đến mùa rét, khi các ruộng lúa đã gặt rồi, cánh đồng chỉ còn trơ cuống rạ dưới gió bắc lạnh như lưỡi dao sắc khía vào da, bác Lê lo sợ, vì không ai mướn bác làm việc gì nữa. Thế là cả nhà nhịn đói. Mấy đứa nhỏ nhất, con Tý, con Phún, thằng Hy mà con chị nó bé, chúng nó khóc lả đi mà không có cái ăn. Dưới manh áo rách nát, thịt chúng nó thâm tím lại vì rét, như thịt con trâu chết. Bác Lê ôm ấp lấy con trong ổ rom, để mong lấy cái ấm của mình áp ủ cho nó.

(Trích Nhà mẹ Lê - Thạch Lam, Nhà xuất bản Đời nay, 1937)

Thực hiện những yêu cầu:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong văn bản?

Câu 2. Trong đoạn trích, ngoại hình nhân vật bác Lê được tác giả miêu tả như thế nào?

Câu 3. Nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong câu văn sau: “Mùa rét thì giải ổ rom đầy nhà, mẹ con cùng nằm ngủ trên đó, trông như một cái ổ chó, chó mẹ và chó con lúc nhúc”

Câu 4. Anh/ Chị hiểu như thế nào về chi tiết: “Bác Lê ôm ấp lấy con trong ổ rom, để mong lấy cái ấm của mình áp ủ cho nó.”

Câu 5. Tình cảnh nhà bác Lê trong đoạn trích gợi cho anh/chị suy nghĩ gì về những mảnh đời nghèo khổ, bất hạnh ở cuộc sống ngoài đời thực?

II. PHẦN LÀM VĂN (6,0 điểm)

Bersot nói: “Trong vũ trụ có lắm kì quan, nhưng kỳ quan đẹp nhất là trái tim người mẹ.”
Viết bài văn nghị luận nêu suy nghĩ của anh/ chị về câu nói trên.

-----HẾT-----

**Học sinh không được sử dụng tài liệu.
Cán bộ coi kiểm tra không giải thích gì thêm**

Phần Đọc hiểu	Câu	Nội dung	Điểm
	1	Phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích: Tự sự Hướng dẫn chấm: - Trả lời như Đáp án: 0,75 điểm - Không trả lời được hoặc trả lời khác Đáp án: 0 điểm	0,75
	2	Trong đoạn trích, ngoại hình nhân vật bác Lê được tác giả miêu tả: một người đàn bà nhà quê chắc chắn và thấp bé; da mặt và chân tay răn reo như một quả trám khô Hướng dẫn chấm: - Trả lời như Đáp án: 0,75 điểm - Trả lời được 1 ý trong Đáp án: 0,5 điểm - Trả lời được 1 phần của ý 1 hoặc ý 2 trong Đáp án: 0,25 điểm	0,75
	3	- Biện pháp tu từ: So sánh: “trông như một cái ô chó” - Tác dụng: + Tăng sức gợi hình, biểu cảm; gợi liên tưởng + Nhằm miêu tả rõ tình cảnh nghèo khổ, đáng thương của nhà bác Lê Hướng dẫn chấm: - Trả lời như Đáp án: 1,0 điểm - Trả lời được 2 ý trong Đáp án: 0,75 điểm - Trả lời được 1 ý trong Đáp án: 0,5 điểm Lưu ý: Học sinh trả lời các ý trong đáp án bằng các cách diễn đạt tương đương vẫn cho điểm tối đa.	1,0
	4	Chi tiết: “Bác Lê ôm ấp lấy con trong ổ rơm, để mong lấy cái ấm của mình áp ủ cho nó.” - Hành động bác Lê ôm ấp những đứa con là hành động để mong ủ ấm, che chở cho con. - Thể hiện tình yêu thương con của người mẹ nghèo khổ - Tình cảnh thật đáng thương, tội nghiệp của gia đình bác Lê. Hướng dẫn chấm: + Học sinh trả lời như đáp án: 0.75 điểm. + Học sinh trả lời được 2 ý: 0,5 điểm + Học sinh trả lời được 1 ý: 0,25 điểm + Câu trả lời sai hoặc không trả lời: 0 điểm. (Chấp nhận diễn đạt tương đồng.)	1,0
	5	Học sinh có suy nghĩ riêng, không trái với chuẩn mực đạo đức và pháp luật. Gợi ý: - Không phải chỉ có trong truyện, trên thực tế ngoài đời thực hiện nay cũng vẫn có những con người có hoàn cảnh khó khăn, những cảnh đời bất hạnh giống như cảnh ngộ của bác Lê. Cảnh ngộ của họ thật đáng thương. - Chúng ta cần phải biết cảm thông, chia sẻ, phải biết giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn để cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn. Hướng dẫn chấm:	0,5

	<p>+ Học sinh trả lời như đáp án: 0.75 điểm. + Câu trả lời sai hoặc không trả lời: 0 điểm. (Chấp nhận diễn đạt tương đồng.)</p>	
Làm văn	<p>“Trong vũ trụ có lắm kì quan, nhưng kỳ quan đẹp nhất là trái tim người mẹ.” Ý kiến của anh/ chị về câu nói trên.</p>	6,0
	<p>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.</p>	0,5
	<p>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Tấm lòng của mẹ dành cho con là vĩ đại nhất.</p>	0,5
	<p>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:</p>	
	<p>Mở bài: Giới thiệu được vấn đề <i>Ta đi trọn kiếp con người Cũng không đi hết mấy lời mẹ ru. (Ngồi buồn nhớ mẹ ta xưa – Nguyễn Duy)</i> Lời ru hay chính tình yêu thương, sự hi sinh của người mẹ là những đại dương sâu thẳm mà cuộc đời con người không thể đo đạc cũng không thể thấu hiểu hết. Đứng trước những công lao của người mẹ đối với cuộc đời mỗi con người, Bersot cất lời ca ngợi: “Trong vũ trụ có lắm kì quan, nhưng kỳ quan đẹp nhất là trái tim người mẹ”.</p>	0,25
	<p>* <i>Giải thích:</i> - Giải thích từ ngữ: + Kỳ quan: là công trình kiến trúc hoặc cảnh vật đẹp đến mức kì lạ, hiếm thấy. Đây thường là những vẻ đẹp phi thường, khiến con người phải ngưỡng mộ, ngợi ca. + Tuyệt vời: đạt đến mức lí tưởng, không gì sánh được. + Trái tim người mẹ: tình cảm của mẹ dành cho con. Đó là tình yêu thiêng liêng nhất không gì có thể sánh được. - Nội dung câu nói: So sánh kì quan vũ trụ với trái tim người mẹ, Bersot nhấn mạnh sự tuyệt vời, kì vĩ của tình mẹ. Câu nói là lời khẳng định tấm lòng của người mẹ là vĩ đại hơn, tuyệt vời hơn tất cả mọi kỳ quan mà thiên nhiên hay con người tạo ra. * <i>Bàn luận:</i> - Trái tim người mẹ là kỳ quan tuyệt vời nhất, vì: + Trong suốt cuộc đời mình, người mẹ đã phải hi sinh rất nhiều để mang đến cho con những điều tốt đẹp nhất: mang nặng đẻ đau, chăm nuôi con khôn lớn, gần gũi chia sẻ những buồn vui với con, lo lắng, dõi theo con từng bước trong cuộc đời... Người mẹ đã hi sinh cho con tất cả mà không hề tính toán... + Nhờ có mẹ, chúng ta được sống trong sự đùm bọc yêu thương vô bờ bến. Mẹ là bến đỗ bình yên trong tâm hồn của mỗi người con. Được sống trong tình yêu thương của mẹ là điều tuyệt vời nhất, là món quà vô giá mà tạo hóa ban tặng cho con người. + Tình mẹ không phải cái gì vô hình mà được thể hiện từ những điều giản dị nhất. Đó là những cử chỉ ân cần vô cùng nhỏ bé nhưng đều xuất phát từ lòng yêu thương vô bờ bến. Con cái dù mắc phải sai lầm,</p>	3,5

	<p>dù khổ đau, lầm đường lạc lối... vòng tay của mẹ vẫn mãi vỗ về, che chở cho con, vẫn trọn vẹn yêu thương và hi sinh tất cả. Đằng sau thành công của những đứa con đều có bóng hình hi sinh của người mẹ.</p> <p>- Tình cảm, trách nhiệm của mỗi người đối với mẹ: Bên cạnh ca ngợi tình mẹ, Bersot cũng gián tiếp nhắc nhở mỗi con người phải biết trân trọng, yêu thương và hiếu thảo với người mẹ. Kỳ quan càng tuyệt vời, con người càng cần có những hành động trân trọng và bảo vệ. Trước những hi sinh của người mẹ, con người càng phải học cách yêu thương và hiếu thảo. Có như thế mới trọn đạo nghĩa làm người.</p> <p><i>* Mở rộng, phản đề:</i></p> <p>- Tuy nhiên, không phải ai trong cuộc đời cũng may mắn được sống trong tình yêu thương của mẹ. Có những đứa trẻ sinh ra đã không còn mẹ, có những đứa con suốt đời không biết mẹ mình là ai... Những con người ấy khi không tìm được điểm tựa tinh thần, không có nơi vỗ về an ủi linh hồn từ trái tim người mẹ càng cần tự lực vươn lên, tự động viên bản thân để vượt qua những khó khăn cũng như là cám dỗ của cuộc đời.</p> <p>- Trong xã hội, vẫn còn đâu đó những câu chuyện đau lòng về những bà mẹ bỏ rơi con cái của mình từ khi mới sinh ra, hoặc vì một ham muốn tầm thường, thấp kém nào đó mà lợi dụng con cái của mình, hay đánh đập hành hạ chính đứa con họ dứt ruột sinh ra. Những con người đó, những hành động đó cần lên án, phê phán.</p> <p><i>* Bài học nhận thức và hành động</i></p> <p>- Nhận thức: Câu nói của Bersot là lời khẳng định và ngợi ca, tôn vinh sự cao đẹp của tình mẹ. Thức tỉnh những người làm con nào còn vô tâm, bất hiếu với bậc sinh thành ra mình...</p> <p>- Hành động: Cảm nhận được tình mẫu tử thiêng liêng từ chính cuộc sống riêng của mình từ đó biết trân trọng, nâng niu hạnh phúc gia đình, định hướng một lối sống đúng đắn, hợp đạo lí. Hãy là những đứa con hiếu đạo, hãy góp phần vun đắp để góp phần giữ lửa cho mái ấm gia đình, để làm an yên trái tim, tâm lòng người mẹ.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- <i>Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 3,0 điểm – 3,5 điểm.</i></p> <p>- <i>Phân tích đầy đủ nhưng có ý chưa sâu hoặc phân tích sâu nhưng chưa thật đầy đủ: 2,0 điểm – 3,0 điểm.</i></p> <p>- <i>Phân tích chưa đầy đủ hoặc chung chung, sơ sài: 0,5 điểm – 2,0 điểm.</i></p>	
	<p>c) Kết bài: Khái quát lại vấn đề</p> <p>Đi khắp thế gian không ai tốt bằng mẹ – lời Đức Phật răn dạy đó sẽ luôn là chân lí. Tình mẫu tử là tình cảm vô giá, là kỳ quan bậc nhất của nhân loại. Được sống, biết trân trọng và nâng niu tình cảm thiêng liêng ấy, cuộc sống của con người mới bền vững và có ý nghĩa.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- <i>Khái quát được vấn đề: 0,5 điểm.</i></p> <p>- <i>Không khái quát được vấn đề: 0 điểm.</i></p>	0,25
	<p>d. Chính tả, ngữ pháp</p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.</p> <p>Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính</p>	0,5

	<i>tả, ngữ pháp.</i>	
	<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5
Tổng điểm		10,0

BAN GIÁM HIỆU DUYỆT
PHÓ HIỆU TRƯỞNG

GIÁO VIÊN RA ĐỀ

Lê Văn Mạnh

Phạm Thị Thảo